

RESSÒ DE LA PARAULA

En l'atri

Aquella pregunta sobre qui som «nosaltres», quan parlem de l'Església en Sínode, no deixa d'inquietar-nos. Qui som els qui formem l'Església, aquests que, estant en comunió, han de participar de la vida eclesial i compartir la mateixa missió?; els qui han de parlar i intervenir en el Sínode? Qualsevol que ho desitgi, encara que no tingui criteris no evangèlics?

Aquestes reflexions ens condueixen a evocar tantes persones que coneixem i que segurament estan a mig camí, reconeixent-ho o no, cap a la fe. Recordem el sofriment en amics, pares, creients sincers, que veuen veïns seus que han perdut la fe, o que no saben si creuen, o que els és indiferent creure o no o que no en volen parlar, o que no «necessiten creure» per a ser feliços... ¿Formen part del «nosaltres», en comunió, participació, missió?

Almenys, de gust volem escoltar-los, si volen parlar. Però, quin pes tindrà la seva paraula? Com sempre, caldrà discernir... Un cas és el dels qui no volen saber-ne res i un altre el dels qui busquen sincerament.

La memòria ens porta alguns feliços suggeriments, com aquell del papa Ratzinger, que promouia «l'atri dels gentils», espai de diàleg entre la fe i el món dels qui es veuen lluny d'ella. O com aquells diàlegs lliures i lluminosos del propi pontífex amb representants de la cultura moderna... Així mateix recordem figures que es van quedar en el «llindar» de la fe i de l'Església. Per exemple, els testimoniatges de l'escriptora Simone Weil, i de l'immens autor Charles Péguy, veritables protagonistes de l'«habitar en el llindar de la fe». No podran ser representants de la indiferència, perquè, si alguna cosa els caracteritzava, era ser apassionats cercadors de la veritat de la vida. Ens preguntem si aquests, i molts altres semblants, en cas que desitgessin

parlar, deuriem ser escoltats per una Església en Sínode.

Roman l'interrogant de si ells acceptarien ser considerats dins del «nosaltres» de l'Església. Avui molts no ho acceptarien. Però, no cal dir que els escoltaríem sol·lícitament, no perquè les seves paraules fossin sense més oracles de la veritat, sinó perquè eren cercadors honrats, autèntics, competents. Com desitjaríem que els nostres amics ateu, agnòstics, indiferents, fossin com ells! No poques vegades ens hem preguntat si aquells habitants del llindar, en certa manera turmentats per una manera de viure la fe, que no encaixava amb la seva cerca, avui, després de la reforma conciliar, s'adheririen gustosos a l'Església o fins i tot serien avui, en el seu si, una veu clarivent.

Estem inquiets per aconseguir una manera de ser Església més sinodal. Quina importància pot tenir per a nosaltres l'espai de trobada i diàleg amb

els no creients? Constantment escoltem gent afirmar que l'Església hauria de fer això o allò altre, hauria de canviar en les seves idees, llenguatge, estratègia, etc. Generalment aquests consells parteixen d'una base: la societat, el món, tenen raó, avancen, i l'Església es veu ancorada en el passat. Però, sense negar la bona voluntat que poden tenir aquestes veus, ens preguntem: ¿per què, en quin sentit té raó el món?, ¿què significa avançar?, ¿quin món és el que «mana»?...

Sí, certament hem d'escoltar, i preguntar fins i tot, en l'atri dels gentils, a tots els que, sense formar part «del temple», no n'estan lluny. L'Esperit de Crist pot inspirar-los alguna cosa de la seva saviesa. El millor serà fer com Maria, escoltar i meditar en el cor per tal de discernir què vol l'Esperit de nosaltres.

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Has de voler-hi anar

Una de les metàfores més comunes per descriure la vida és un camí. El camí de la vida com a itinerari, i encara més bíblicament, com a pelegrinatge. Ja el poble d'Israel va viure el seu Èxode i la seva travessa d'Israel fins arribar a la Terra Promesa.

Però convé concretar des del primer moment que en aquest camí hi ha un destí molt clar i que determina el final i condiciona cada passa que donem. Per

a un cristià, la fita de la vida és el Cel. Encara que sigui una expressió inconcreta i molt poc teològica: volem anar al Cel. I els catalans així li demanem a la Moreneta: «guieu-nos cap el Cel».

Per això faig notar que al Cel, se n'hi ha de voler anar. El primer pas de l'itinerari neix d'aquest desig de posar-nos en marxa per respondre a la invitació que Déu ens fa de poder assolir la Glòria del Cel. I és per això que ha vingut Je-

sús: «vull que estiguin amb mi, allà on jo visc».

Quan ens hem cregut això responem personalment a la crida i ens configurem al Crist per poder assolir el regal que ens fa quan ens permet compartir la seva Resurrecció. No som nosaltres que ressuscitem, és Ell que ressuscita amb nosaltres units a Ell.

La nostra única acció per ressuscitar és desitjar anar al Cel acompanyats de

Jesucrist. No hi valen mitges intencions: voler-hi anar sols; no saber on van els difunts; no creure en la resurrecció, la de Jesús i la que Jesús ens aconsegueix; barrejar la reencarnació tot adaptant-la per esmenar qüestions de la vida passada, etc. Tot això són entrebancs a l'acte de fe. Crec en la Vida Eterna, en el Cel.

Mn. Valentí Alonso i Roig
Rector a diverses parròquies del Penedès

ECO DE LA PALABRA

En el atrio

Aquella pregunta sobre quiénes somos «nosotros», cuando hablamos de la Iglesia en Sínodo, no deja de inquietarnos. ¿Quiénes somos los que formamos la Iglesia, esos que, estando en comunión, han de participar de la vida eclesial y compartir la misma misión?; ¿quiénes han de hablar e intervenir en el Sínodo? ¿Cualquiera que lo desee, aunque no tenga criterios no evangélicos?

Estas reflexiones nos conducen a evocar tantas personas que conocemos y que seguramente están a mitad de camino, reconociéndolo o no, hacia la fe. Recordamos el sufrimiento en amigos, padres, creyentes sinceros, que ven allegados suyos que han perdido la fe, o que no saben si creen, o que les es indiferente creer o no o que no quieren hablar de ello, o que no «necesitan creer» para ser felices... ¿Forman parte del «nosotros», en comunión, participación, misión?

Al menos, con gusto queremos escucharles, si quieren hablar. Pero, ¿qué peso tendrá su palabra? Como siempre, habrá que discernir... Un caso es el de quienes no quieren saber nada y otro el de quienes buscan sinceramente.

La memoria nos trae algunas felices sugerencias, como aquella del papa Ratzinger, que promovía «el atrio de los gentiles», espacio de diálogo entre la fe y el mundo de los que se ven lejos de ella. O como aquellos diálogos libres y luminosos del propio pontífice con representantes de la cultura moderna... Así mismo recordamos figuras que se quedaron en el «umbral» de la fe y de la Iglesia. Por ejemplo, los testimonios de la escritora Simone Weil, y del inmenso autor Charles Péguy, verdaderos protagonistas del «habitar en el umbral de la fe». No podrán ser representantes de la indiferencia, porque, si algo les caracterizaba, era ser apasionados buscadores de la verdad de la vida. Nos preguntamos si estos, y otros muchos semejantes, en caso de que desearan hablar, deberían ser escuchados por una Iglesia en Sínodo.

Permanece el interrogante de si ellos aceptarían ser considerados dentro del «nosotros» de la Iglesia. Hoy muchos no lo aceptarían. Pero, por supuesto, les escucharíamos solícitamente, no porque sus palabras fueran sin más oráculos de la verdad, sino porque eran buscadores honrados, auténticos, competentes. ¡Cómo desearíamos que nuestros amigos ateos, agnósticos, indiferentes, fueran como ellos! No pocas veces nos hemos preguntado si aquellos habitantes del umbral, en cierto modo atormentados por una manera de vivir la fe, que no encajaba con su búsqueda, hoy, después de la reforma conciliar, se adherirían gustosos a la Iglesia o incluso serían hoy, en su seno, una voz clarividente.

Estamos inquietos por lograr una forma de ser Iglesia más sinodal. ¿Qué importancia puede tener para nosotros el espacio de encuentro y diálogo con los no creyentes? Constantemente escuchamos a gente afirmar que la Iglesia debería hacer esto o lo otro, tendría que cambiar en sus ideas, lenguaje, estrategia, etc. Generalmente estos consejos parten de una base: la sociedad, el mundo, tienen razón, avanzan, y la Iglesia se ve anclada en el pasado. Pero, sin negar la buena voluntad que pueden tener estas voces, nos preguntamos: ¿por qué, en qué sentido tiene razón el mundo?, ¿qué significa avanzar?, ¿qué mundo es el que «manda»?...

Sí, ciertamente hemos de escuchar, y preguntar incluso, en el atrio de los gentiles, a todos los que, sin formar parte «del templo», no están lejos. El Espíritu de Cristo puede inspirarles algo de su sabiduría. Lo mejor será hacer como María, escuchar y meditar en el corazón para discernir qué quiere el Espíritu de nosotros.

† Agustí Cortés Soriano
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

Jornades de formació i animació pastoral per vicaries

El mes passat, del 25 al 28, van tenir lloc a Vilafranca del Penedès, amb una bona afluència de participants, entorn el centenar cada dia; la ponència de Margarita Bofarull, rscj, sobre eutanàsia i testament vital va ser la més concorreguda, amb l'assistència de 132 persones, el que denota la importància i la bona acollida d'aquestes temàtiques entre els fidels.

En aquest mes de novembre, del 22 al 25, les jornades tindran lloc a la Casa de l'Església de Sant Feliu, per a la **Vicaria del Llobregat**, en el mateix horari de 21 a 22.30 h cada dia. Les temàtiques es mantenen amb alguns canvis pel que fa als ponents:

- **FAMÍLIA.** Estem vivint l'Any Família *Amoris Laetitia*, des del 19 de març de 2021 fins al 26 de juny de 2022 i el matrimoni de Sant Boi format per **Samuel Segura** i **Laura Orri** exposaran el projecte del papa Francesc en *Amoris Laetitia*, **dilluns 22 de novembre**.
- **EUTANÀSIA I TESTAMENT VITAL.** Després de l'entrada en vigor de la llei d'eutanàsia, el passat 25 de juny, i a fi de promoure i divulgar una cultura de la

vida, s'estan realitzant moltes iniciatives per informar i formar al voltant del què és l'eutanàsia, les cures paliatives i el testament vital. **Clara Gutiérrez**, metgessa, especialista en cures paliatives de la comunitat cristiana de Sant Feliu de Llobregat, serà la ponent convidada per tractar aquests temes **dimarts 23 de novembre**.

• **SÍNODE.** Fa poc més d'un mes que el papa Francesc va donar inici al Sínodo 2021-2023 a Roma i que va començar la fase diocesana a tot

el món. **Mn. Joan Peñafiel**, vicari episcopal del Llobregat i membre de la comissió diocesana d'acollida del Sínodo, parlarà dels tres ítems, comunió-participació-missió, **dimecres 24 de novembre**.

• **ECOLOGIA INTEGRAL.** La conversió ecològica integral està a l'agenda de la societat, de la política i també de l'Església. **Carles Armengol**, de l'equip d'ecologia de Justícia i Pau, exposarà quin és «El camí *Laudato Si'* del papa Francesc», després de sis anys de la publicació d'aquesta encíclica. Serà **dijous 25 de novembre**.

Ampliació de la fase diocesana del Sínodo

Conscient que una Església sinodal és una Església que escolta, considerant que aquesta primera fase és essencial per a aquest camí sinodal, avaluant les nombroses peticions i cercant sempre el bé de l'Església, el Consell Ordinari del Sínodo dels Bisbes ha decidit ampliar fins al 15 d'agost de 2022 el termini per a la presentació dels resums de les consultes per part de les Conferències Episcopals, les Esglésies Orientals Catòliques *sui iuris* i els altres organismes eclesials.

Amb aquesta resolució s'atén la petició de prolongar la durada de la primera fase del procés sinodal per donar una oportunitat més gran al poble de Déu de tenir una autèntica experiència d'escolta i diàleg. De fet, en aquestes primeres setmanes del procés

sinodal, ja són nombroses les comunicacions rebudes per part de les Conferències Episcopals, de les diòcesis i de les eparquies.

Aquest canvi en el calendari del Sínodo tindrà les seves conseqüències locals: properament la Conferència Episcopal Espanyola assenyalarà un nou termini per al treball sinodal a les diòcesis. En principi, estava previst que la feina a les diòcesis acabés el març i la trobada sinodal de les diòcesis espanyoles i la CEE tingués lloc el 30 d'abril. Amb el canvi fet públic pel Sínodo dels Bisbes el passat 29 d'octubre, s'ampliaran els terminis previstos per al treball a les diòcesis, així com la data de la reunió final de la Conferència Episcopal en què s'aprova la síntesi que s'enviarà a Roma.

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

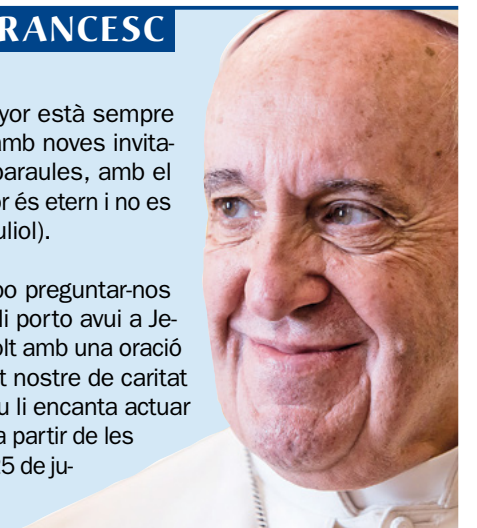

@Pontifex: «Resem per tots els malalts perquè no es deixi a ningú sol, que tots rebin la unció de l'escolta, de la proximitat i de la cura. Tots podem donar-la amb una visita, una trucada telefònica, una mà estesa» (11 de juliol).

@Pontifex: «Aprenquem a detenir-nos, a apagar el telèfon mòbil per a mirar als ulls a les persones, a conrear el silenci, a contemplar la naturalesa, a regenerar-nos en el diàleg amb Déu» (18 de juliol).

@Pontifex: «El Senyor està sempre prop de nosaltres amb noves invitacions, amb noves paraules, amb el seu consol. El Senyor és etern i no es jubila mai» (24 de juliol).

@Pontifex: «Seria bo preguntar-nos tots els dies: "Què li porto avui a Jesús?". El pot fer molt amb una oració nostra, amb un gest nostre de caritat cap als altres. A Déu li encanta actuar així: fa grans coses a partir de les petites i gratuïtes» (25 de juliol).

El somni de la vocació

La Cadena de Pregària per les Vocacions del mes de novembre porta enguany aquest títol, amb una referència a la figura de sant Josep i dels somnis que van marcar la seva vida i li van conduir a aventures que mai no hauria imaginat. El primer va desestabilitzar el seu festeig, però el va convertir en pare del Messies; el segon el va fer fugir a Egipte, però va salvar la vida de la seva família; el tercer anunciava el retorn a la seva pàtria; i el quart li va fer canviar novament els plans portant-lo a Natzaret, al mateix lloc on Jesús havia de començar la proclamació del Regne de Déu. En totes aquestes vicissituds, la valentia de seguir la voluntat de Déu va guanyar. La crida divina sempre impulsa a sortir, a lliurar-se, a anar més enllà.

El bisbe Salvador Cristau, administrador diocesà del Bisbat de Terrassa i encarregat de l'àmbit de la pastoral vocacional en la Tarraconense, apunta que «es tracta aquí de somnis amb un objectiu realitzable, és a dir, somnis possibles de realitzar. D'això tracta el somni de Déu, el somni d'aplegar tots els homes en una mateixa família que és l'Església, el somni pel qual Déu va enviar el seu Fill al món perquè l'estima. És Ell mateix que ens ha donat l'encàrrec de pregar perquè aquest somni es faci realitat»: «En veure les multituds, se'n compadí, perquè estaven malmenades i abatudes com a ovelles sense pastor. Llavors digué als seus deixebles: "La collita és abundant, però els segadors són pocs. Pregueu, doncs, a l'amo dels sembrats que hi envii més segadors"» (Mt 9,36).

Si vols pregar en cadena per les vocacions, pots inscriure't per deixar constància de la teva oració al web www.cadenadepregaria.cat, on trobaràs també materials i altres recursos. Els dies reservats per al Bisbat de Sant Feliu de Llobregat són el 9, 19 i 29 de novembre.

Les germanes Roselvi i Ligia, carmelita de Sant Josep i sierva de San José, respectivament, ens han donat el seu testimoni vocacional a la llum de la figura de sant Josep

Pregària vocacional

Dijous 28 d'octubre, a les 18.30 h, va tenir lloc la pregària que la Delegació de Pastoral Vocacional organitza cada darrer dijous de mes. La novetat en aquest curs 2021-2022 és que aquesta iniciativa es realitzarà cada mes a la Catedral de Sant Llorenç, a Sant Feliu de Llobregat, coincidint amb l'espai d'exposició i adoració al Santíssim habitual de cada dijous. L'estona de pregària va comptar també amb

espais de silenci i cants, en el marc de la pregària litúrgica de Vespres, i amb un testimoni vocacional, que en aquesta ocasió va ser el de l'últim prevere ordenat, Xavier Montané Blázquez, vicari a Santa Maria de Piera i altres parròquies de l'arxiprestat.

La pregària vocacional es va retransmetre en directe pel canal de YouTube del bisbat, permetent així la participació d'altres persones i comunitats.

AGENDA

► **Ritu d'ingrés al catecumenat.** Diumenge 21 de novembre, festivitat de Crist Rei, a les 17 h. Enguany hi ha previstos tres nous candidats, de les parròquies de Santa Maria, de la Palma Cervelló; Sant Miquel, de Molins de Rei; i Sant Llorenç, de Sant Feliu de Llobregat. La celebració tindrà lloc a la Casa de l'Església, començant amb una catequesi sobre la crida de Déu en Abraham i, seguidament, a la capella els candidats faran efectiu el seu ingrés al catecumenat en un ritu que presidirà el nostre bisbe Agustí.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

15. ■ Dilluns (lit. hores: 1a setm.) [1M 1,10-15.41-43.54-57.62-64 / SI 118 / Lc 18,35-43]. Sant Albert el Gran (†1280), bisbe de Ratisbona i dr. de l'Església (dominicà), patró dels naturalistes; sant Eugeni, bisbe de Toledo; sant Leopold (s. XII), noble, patró d'Àustria.

16. ■ Dimarts [2M 6,18-31 / SI 3 / Lc 19,1-10]. Santa Margarida d'Escòcia (†1093), reina, nascuda a Hongria; santa Gertrudis (1256-1303), vg. ciutadana a Helfta.

17. □ Dimecres [2M 7,1.20-31 / SI 16 / Lc 19,11-28]. Santa Isabel d'Hongria, princesa viuda, serventa dels malalts; sant Gregori Taumaturg, bisbe de Neocesarea (s. III).

18. ■ Dijous [1M 2,15-29 / SI 49 / Lc 19,41-44]. Sant Romà, mr.; sant Aureli, mr.

19. ■ Divendres [1M 4,36-37.52-59 / SI: 1Cr 29 / Lc 19,45-48]. Sant Crispí, bisbe d'Ècija; sant Faust o Fost, diaca i màrtir; sant Abdies, profeta (s. V aC).

20. ■ Dissabte [1M 6,1-13 / SI 9 / Lc 20,27-40]. *Sant Feliu de Llobregat:* ■ Beates Isabel Ferrer i Sabrià i companyes, vgs. i mrs. Sants Octavi i Adventor, soldats mrs.; sant Benigne, bisbe i mr. (s. II); santa Silva, vg. i mr.

21. □ Diumenge vinent, Solemnitat de Nostre Senyor Jesucrist, Rei de tot el món (lit. hores: 2a setm.) [Dn 7, 13-14 / SI 92 / Ap 1,5-8 / Jo 18,33b-37]. Presentació de la Benaurada Verge Maria, al temple; sants Honorí, Eutiqui i Esteve, mrs.

Diumenge XXXIII de durant l'any (B)

COMENTARI

«Reunirà els seus elegits de tots els quatre vents»

Estem arribant al final de l'any litúrgic i les lectures ens conviden a pensar també en el final de la història, un final que és pintat amb colors foscos: *el sol s'enfosquirà, la lluna no farà claror, les estrelles aniran caient del cel i els estols que dominen allà dalt trontollaran*. Totes aquestes imatges ens indiquen la gran intervenció de Déu al final dels temps, per a jutjar el món. Acabarà una realitat envellida, un món corromput que serà destruït i en començarà un d'absolutament nou. Per això la gran notícia és aquesta: *Veuran venir el Fill de l'home sobre els núvols amb gran poder i amb gran majestat. Enviàrà els seus àngels per reunir els seus elegits que vindran de tots els quatre vents des dels extrems més llunyans de la terra*. Ara és el moment que el Fill de l'home ve a salvar els seus elegits, tots aquells que han romàs fidels en la gran tribulació.

Per això la primera lectura ens diu: *En aquell moment serà salvat el teu poble, els que estaran inscrits en el llibre: són aquells que han estat fidels al Senyor, que han lluitat contra el mal. Els justos resplendiran com la llum del firmament, els qui hauran conduït el poble pel bon camí brillaran com els estels per sempre més*. La sort final de tots els homes dependrà de la seva actitud, de la seva fidelitat a Déu fins i tot enmig de les persecucions. I aquesta victòria final de Crist és font d'esperança per a tots els creients. En el moment final de la història es veurà la diferència entre el bé i el mal, la justícia i la injustícia.

Aquesta victòria l'anuncia també la segona lectura: *Jesucrist s'ha assegut per sempre a la dreta de Déu, esperant que Déu faci dels seus enemics l'escambell dels seus peus*. Perquè ell s'ha ofert una sola vegada com a víctima pels pecats... i ha consagrat del tot i per sempre els qui havien de ser santificats, és a dir tots els que han viscut en la fe i en l'amor. Les lectures ens conviden a la fidelitat, a no tenir por en les persecucions, a continuar fermes en el camí del Crist, a mantenir sempre la nostra esperança.

Mn. Jaume Pedrós

► Lectura de la profecia de Daniel (Dn 12,1-3)

En aquell temps es presentarà Miquel, comandant dels exèrcits celestials, que vetlla pels fills del teu poble; hi haurà un temps de desgràcies com no se n'havien vist des que existeixen les nacions fins aquell moment. Però en aquell moment serà salvat el teu poble, tots els qui estaran inscrits en el llibre. La multitud dels qui dormen a la pols de la terra es desvetllarà, uns per a la vida eterna, altres per a la vergonya d'una reprovació eterna. Els justos resplendiran com la llum del firmament, els qui hauran conduït el poble pel bon camí brillaran com els estels per sempre més.

► Salm responsorial (15)

R. *Guardeu-me, Déu meu, en vós trobo refugi.*

Senyor, heretat meua i calze meu, / vós m'heu triat la possessió. / Sempre tinc present el Senyor; / amb ell a la dreta, mai no cauré. R.

El meu cor se n'alegra i en faig festa tot jo, / fins el meu cor reposa confiat: / no abandonareu la meua vida enmig dels morts / ni deixareu caure a la fossa el qui us estima. R.

M'ensenyareu el camí que duu a la vida: / joia i festa a desdir a la vostra presència; / al vostre costat delícies per sempre. R.

► Lectura de la carta als cristians hebreus

(He 10,11-14.18)

Tots els sacerdots oficien diàriament i ofereixen sovint unes víctimes semblants, que mai no poden treure els pecats. Però Jesucrist, després d'ofrir-se una sola vegada com a víctima pels pecats, s'ha assegut per sempre a la dreta de Déu, esperant que Déu faci dels seus enemics l'escambell dels seus peus. Amb una sola oblatió ha consagrat del tot i per sempre els qui havien de ser santificats.

Un cop Déu ha perdonat els pecats, ja no cal presentar cap més ofrena per obtenir-ne el perdó.

► Lectura de l'Evangeli segons sant Marc

(Mc 13,24-32)

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Aquells dies, després d'aquelles desgràcies, el sol s'enfosquirà, la lluna no farà claror, les estrelles aniran caient del cel i els estols que dominen allà dalt trontollaran. Llavors veuran venir el Fill de l'home sobre els núvols amb gran poder i amb gran majestat. Mentrestant enviarà els àngels per reunir els seus elegits, que vindran de tots quatre vents, des dels extrems més llunyans de la terra i del cel. Mireu la figuera i apreneu-ne la lliçó: quan les seves branques es tornen tendres i neixen les fulles sabeu que l'estiu s'acosta. Igualment, quan vosaltres veureu tot això, sapigueu que ell s'acosta, que ja és a les portes. Us dic amb tota veritat que no passarà aquesta generació sense que s'hagi complert tot això. El cel i la terra passaran, però les meves paraules no passaran. Ara, del dia i de l'hora, ningú no en sap res, ni tan sols els àngels ni el Fill; només ho sap el Pare.»

► Lectura de la profecia de Daniel (Dan 12,1-3)

Por aquel tiempo se levantará Miguel, el gran príncipe que se ocupa de los hijos de tu pueblo; serán tiempos difíciles como no los ha habido desde que hubo naciones hasta ahora. Entonces se salvará tu pueblo: todos los que se encuentran inscritos en el libro. Muchos de los que duermen en el polvo de la tierra despertarán: unos para vida eterna, otros para vergüenza e ignominia perpetua. Los sabios brillarán como el fulgor del firmamento, y los que enseñaron a muchos la justicia, como las estrellas, por toda la eternidad.

► Salmo responsorial (15)

R. *Protégeme, Dios mío, que me refugio en ti.*

El Señor es el lote de mi heredad y mi copa, / mi suerte está en tu mano. / Tengo siempre presente al Señor, / con él a mi derecha no vacilaré. R.

Por eso se me alegra el corazón, / se gozan mis entrañas, / y mi carne descansa esperanzada. / Porque no me abandonarás en la región de los muertos / ni dejarás a tu fiel ver la corrupción. R.

Me enseñará el sendero de la vida, / me saciarás de gozo en tu presencia, / de alegría perpetua a tu derecha. R.

► Lectura de la carta a los Hebreos

(Heb 10,11-14.18)

Todo sacerdote ejerce su ministerio diariamente ofreciendo muchas veces los mismos sacrificios, porque de ningún modo pueden borrar los pecados. Pero Cristo, después de haber ofrecido por los pecados un único sacrificio, está sentado para siempre jamás a la derecha de Dios y espera el tiempo que falta hasta que sus enemigos sean puestos como estrado de sus pies. Con una sola ofrenda ha perfeccionado definitivamente a los que van siendo santificados. Ahora bien, donde hay perdón, no hay ya ofrenda por los pecados.

► Lectura del santo Evangelio según san Marcos

(Mc 13,24-32)

En aquel tiempo, dijo Jesús a sus discípulos: «En aquellos días, después de la gran angustia, el sol se oscurecerá, la luna no dará su resplandor, las estrellas caerán del cielo, los astros se tambalearán.

Entonces verán venir al Hijo del hombre sobre las nubes con gran poder y gloria; enviará a los ángeles y reunirá a sus elegidos de los cuatro vientos, desde el extremo de la tierra hasta el extremo del cielo. Aprended de esta parábola de la higuera: cuando las ramas se ponen tiernas y brotan las yemas, deducís que el verano está cerca; pues cuando veáis vosotros que esto sucede, sabed que él está cerca, a la puerta. En verdad os digo que no pasará esta generación sin que todo suceda. El cielo y la tierra pasarán, pero mis palabras no pasarán. En cuanto al día y la hora, nadie lo conoce, ni los ángeles del cielo ni el Hijo, sólo el Padre.»